

jeg skal minde om mine tidligere Udtryk — en Frihed „til gode Kræfters Udvikling“. Hvor der er Spørgsmaal om en Frihed til gode Kræfters Udvikling, skal jeg altid efter Evne være med, men hvor der er Spørgsmaal om Frihed til at strøe Brændevin ud, der er Forholdet et andet. Det blev i Udvalget erkjendt, at jeg havde mine gode Grunde til den Erklæring, jeg afgav, at jeg ikke vilde kunne tiltræde et Forslag, hvorefter Brændevinshandel paa Landet kunde finde Sted efter almindeligt Næringsbeviis. Det er mig hjært, at det alt der erkjendtes, at det ikke var en modvillig eller leilindig Indsigelse fra min Side, men at det var en Indsigelse, der var begrundet i Forholdenes Natur, og hvis man skulde ind paa et andet System, saa var det Noget, der krævede udførlige Dverveelser, som det vilde være umuligt at anfille i nærværende Dieblit, at det saaledes ikke var mig om at gjøre, at den i Udvalget indeholdte Bestemmelse betragtedes som noget Bevarende, som en endelig Løsning af Forholdet; jeg erklærede netop, at der fra min Side aldeles Intet var til Hinder for, at den foreslaaede Bestemmelse stod hen indtil videre som en Ordning af Forholdet, og jeg havde derfor ventet et Forslag i saa Henseende fra Udvalgets Side. Naar det af Mindretallet stillede blot havde været lidt anderledes affattet, vilde jeg i Genhold til min Erklæring i Udvalget aldeles ikke have havt Noget derimod. Jeg troer nemlig, at dets Forslag ikke er aldeles utvetydigt; men det vil næppe blive vanskeligt at enes om en Affattelsesmaade. Det vil altsaa sees, at der paa dette Punkt ikke er nogen stor Uenighed imellem os.

J. N. Hansen: Man kan med Hensyn til det her omhandlede Spørgsmaal ikke reise nogen Disput med Nogen, og altsaa heller ikke med den ærede Minister, om hvad der kan siges at befordre gode Kræfters Udvikling; — det er et landøconomisk Spørgsmaal, om Brændevinsbrænden som Næringsdrift er at ansee for en Udvikling til det Gode, Andet har jeg ikke vidst. Naar den ærede Minister frygter for, at, naar der paa Landet bliver taget Næringsbeviis paa Brændevinshandel, vil der blive „strøet“ Brændevin ud, saa kan

jeg ikke troe det; thi det er kostbare Varer, — og Folk, der sælge Brændevin, vilde ikke saaledes strø det ud — men paa den anden Side kan man ogsaa være overbevist om, at de, med Hensyn til hvilke den ærede Minister nærede Frygt for, at de vilde nyde formieget Brændevin, naar de fik det saa let, nok vilde vide, selv under de indskrænkende Bestemmelser, at faae det Brændevin, som de ønske. Det er ogsaa en Betragtning, som jeg aldeles ikke kan forstaae, at Landbrugerne ikke kunne taale at have Brændevinet i Nærheden af sig, medens man ikke har Noget imod at indrømme Kjøbstæderne det; det er en Anskuelse, som strider mod hele min Erfaring om Landbeboerne, sammenlignede med Kjøbstadbeboerne. Jeg troer ikke, at der er nogen Grund til at sige, at Folk paa Landet ere mere moralsk fordervede end Folk i Kjøbstæderne, jeg troer, at man med fuldkommen Sikkerhed kan give Landbrugerne den samme lette Afgang, som Kjøbstadbeboerne have, til at nyde Brændevin, og nogen anden Grund til at sætte sig saa stærkt imod en Udvikling af dette Punkt i Loven kan jeg ikke finde. Jeg maa derfor bestemt erklære, at jeg ikke har anerkjendt den ærede Ministers Grund for tilstrækkelig, det har jeg paa ingen Maade; men jeg kjender Forholdet saa nøie, at jeg ikke vilde stille et Gendringsforslag, med Hensyn til hvilket den ærede Minister bestemt havde erklæret, at dets Antagelse vilde være Lovens Forkastelse; det kan ikke nytte at stille et saadant Forslag; men fordi jeg ikke har stillet det, derfor har jeg ingenlunde anerkjendt Bægten af den ærede Ministers Modbemærkninger. — Redactionen af vort Forslag syntes den ærede Minister ikke at være ganske rigtig; men jeg var ikke saa heldig at forstaae, hvad det var, han ønskede forandret. Det forekommer mig, at han nævnte, at Brændevinshandelen fremdeles kun maatte kunne drives efter Bevilling; men, da det hidtil kun er skeet ifølge Bevilling, og der her staaer: „Med Hensyn til Brændevinsalg har det indtil Videre sit Forblivende ved de gjældende Bestemmelser,“ saa troer jeg, at det vil falde ud paa Gædet. Jeg vil haabe, at det ærede Thing vil vedtage Forslaget, idet det saa ved en Conference med den ærede Minister